

Bærekraftstanken

Arena Trøndelag 18. mai 2022

fylkeslege Jan Vaage – seniorrådgiver Sigrid Moum

Hva mener vi med bærekraft

-
- Å bruke ressursene på en slik måte at vi kan drive med det over lang tid, uten at det utgjør en trussel for mennesker og miljø
 - Det gjelder også kommunale tjenester hvor personalet er den viktigste ressursen
 - Tilgang på arbeidskraft
 - Import av arbeidskraft fra andre land med mindre tilgang på ressurser
 - Forbruk i tjenestene

Hvorfor kan vi ikke holde på som før?

- Har vi noen gang gjort det?
 - Samfunnsutvikling
 - Ny kunnskap
 - Ny teknologi
 - Nye forventninger
 - Ny forståelse
- Tjenestene endrer seg hele tiden
- Nå også en ny utfordring

Demografiutfordringen

ANTALLET INNBYGGERE I NORGE
MELLOM 18 OG 66 ÅR FORVENTES Å
ØKE MED CA. 30.000 FRAM TIL 2050

ANTALLET INNBYGGERE I NORGE 67
ÅR OG OVER FORVENTES Å ØKE MED
NESTEN 600.000 TIL 2050

I TILLEGG EN MULIG
ØKONOMIUTFORDRING ETTER
HVERT SOM INNTEKTENE FRA OLJE
OG GASS MINKER

Bærekraftstanken

Handler om å utnytte tilgjengelige ressurser på en bedre måte

Vi må alle bry oss og vi må bidra til at løsningene våre kan løse flere problemer samtidig

Hele lokalsamfunnet må med; kommunale tjenester, privat næringsliv, organisasjoner, frivillige og oss som medborgere.

Det gode spørsmålet: Hva kan du/dere bidra med?

BÆREKRAFTSTANKEN

SIGRID MOUM , SENIORRÅDGIVER
STATSFORVALTEREN I TRØNDELÅG

Hovedbudskapet til Bærekraftsmålene

- Vi må forenkle og oversette

Ikke utelat noen

Det er større enn oss selv- vi må bry oss

Alle skal med

Alle målene henger sammen

Hvorfor bærekrafts tanken?

Skal alle kunne alle mål og delmål? Hva skjer hvis vi kaller det «bærekraftsanken»?

Hva er forskjellen på bærekraftsmål, bærekraft og «bærekraftstanken»? På tide å rydde!

En adferdsendring må til - gjelder det oss også? Hvordan møter vi planarbeidet i praksis?

Øke egen kreativ kompetanse - hvordan gå utenfor «boksen»?

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Meld. St. 15

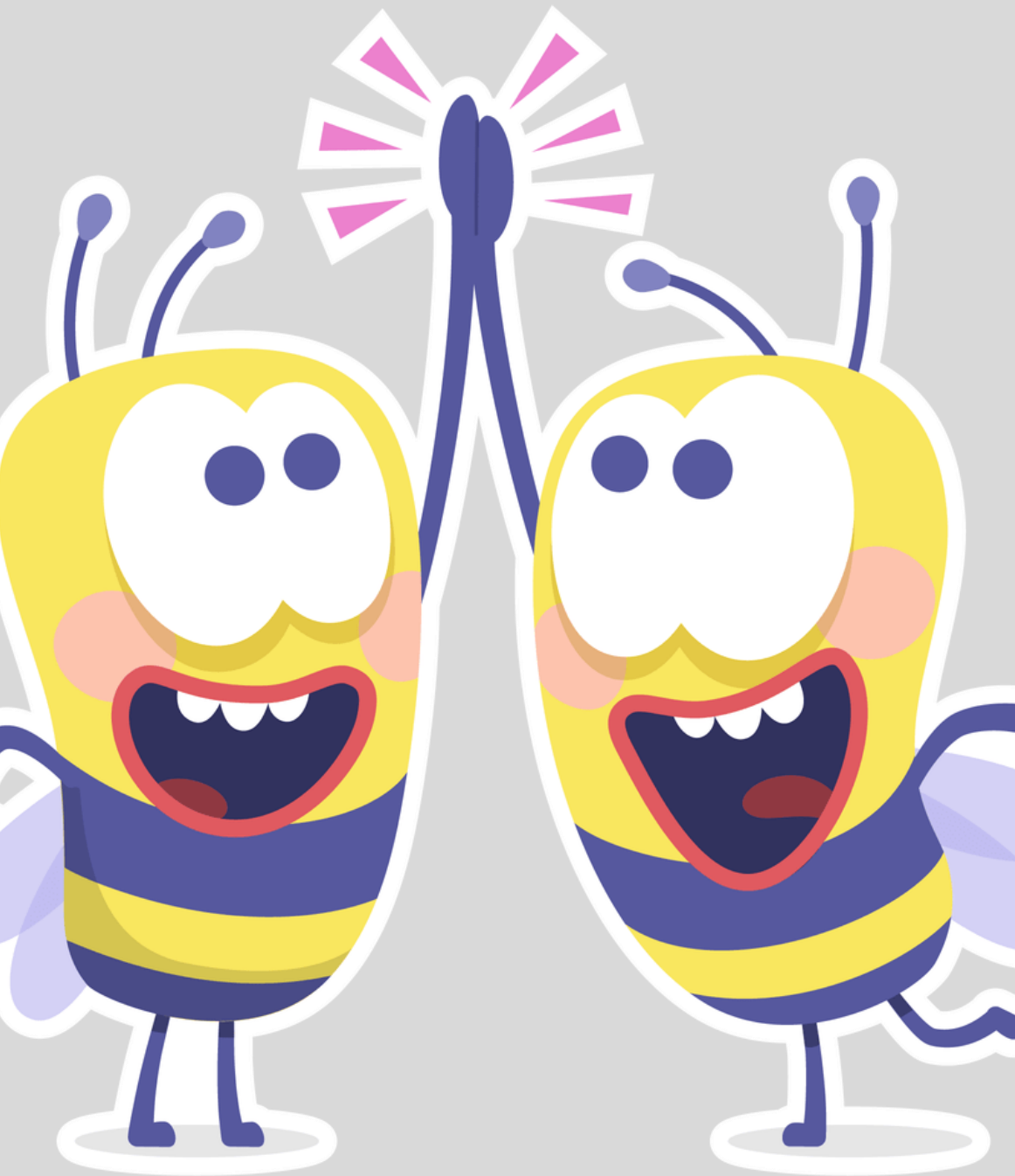
(2017–2018)

Melding til Stortinget

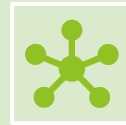
Leve hele livet

En kvalitetsreform for eldre

Tverrsektorielt samarbeid = Bærekraftstanken

Bruk Bærekraftstanken for å koble sektorer sammen.

Bruk Bærekraftstanken for å få alle med- også familie, naboer og venner.

Få med næringsliv, ideelle, frivillige og sosiale entreprenører.

Systemisk design for bærekraftige løsninger

Sigrd Moun Statsforvalteren i Trøndelag , 18 mai

Regjering/Storting
Fylkene/Statsforvalterne

Kommunenes
-ledelse

Enhetsledere og ansatte

Handlinger og opplevelse
Befolkning

Ref: Figure: Mapping design process to challenge complexity (Jones and van Patter, 2009)

Hva om Bærekraftstanken;

- ▶ er mer enn å bare «hake av» det vi allerede er gode på?
- ▶ er det beste tverrsektorielle verktøyet vi har?
- ▶ faktisk skaper endring i måten å jobbe på både hos Statsforvalter og kommune?
- ▶ gjør oss mer kreative og glade i hverdagen?
- ▶ får Statsforvalteren til å gløde?

Komplekse
problem

KAN LØSNINGENE LIGGE
I PROBLEMENE SELV?

ER PROBLEMER EN
RESSURS?

Vekst i unge
ressurskrevende
brugergrupper

Utdatert planverk og lite
kapasitet til planlegging i
enkelte kommuner

Demografi
Aldring, økt
forsørgerbyrde,
spredt bosetting

Samhandling på tvers av
fagområder og sektorer.
Involvering av innbyggere

Digitalt utenforskap og
manglende bredbånd

UTFORDRINGSBILDET HELSE OG OMSORG

Sykefravær og
deltidsstillinger

Mangel på desentraliserte
utdanningstilbud og
praksisplasser

Rekrutteringsutfordringer
Fastleger, sykepleiere,
fagarbeidere

Forebygging, helsefremming
Læring/mestring og
ressursfokus for å forhindre
utenforskap og tjenestebehov

Styrke kommunal analyse, planlegging og
prioritering

Aldersvennlige boformer
og tilgjengelige
lokalsamfunn
Seniorressursen
Frivilligheten

Verktøy og metodikk for
samskapning og involvering
frivillighet og næringsliv.
Regionalt samarbeid
Styrke samhandling mellom nivå

Intensivere satsing på
velferdsteknologi og
digitalisering

Alternative
arbeidstidsordninger
Heltidssatsning

Jobbe for variasjon i
utdanningstilbud og
praksisplasser

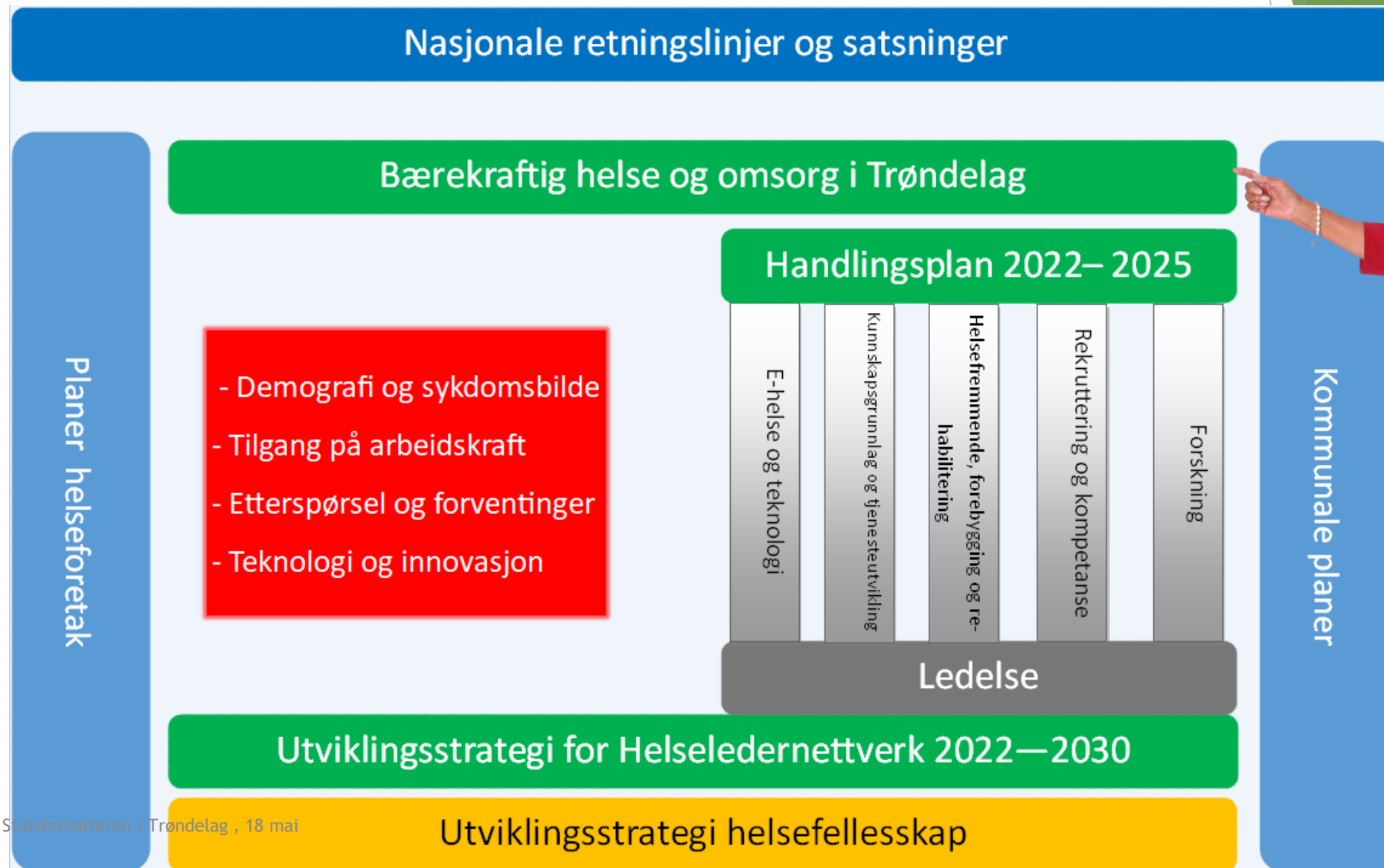
Strategisk
kompetanseplanlegging for
å sikre og beholde
kompetanse

Det er faktisk noe vi kan gjøre og koblingen er bærekraftstanken?

- ▶ Et helsefremmende samfunn hvor vi legger til rette for at innbyggerne så langt det er mulig opplever mestring
- ▶ Gode møteplasser som kan motvirke ensomhet
- ▶ Universelle og målrettede folkehelseiltak som holder befolkningen frisk
- ▶ God arealplanlegging
- ▶ Strategisk styring
- ▶ Samarbeid på tvers av kommunegrenser for å løse spesialiserte behov
- ▶ Samarbeid på tvers i kommunen
- ▶ Gode pasientforløp gjennom helsefelleskapene
- ▶ Tenke flerbruk i alt vi gjør
- ▶ Sats på rehabilitering
- ▶ Motvirke forgubbing
- ▶ Legge til rette for fjernarbeid
- ▶ Kompetanseplanlegging
- ▶ Samarbeid med pårørende og frivilligheten
- ▶ Bruke ressursene som er utenfor arbeidslivet
- ▶ Finne god balanse mellom hender og teknologi i tjenesteytingen
- ▶ Legg til rette for tjenesteinnovasjon - forskning og utvikling
- ▶ Bruke erfaringer fra pasienter, pårørende og tjenesteyterne i all planlegging
- ▶ Sikre god dialog med befolkningen og avklare forventninger

- Sammen skaper vi fremtiden!

Koble mennesker og sektorer sammen

Visjon - «den moderne landsby», med trønderlåna som forbilde

Sigrd Moum Statsforvalteren i Trøndelag , 18 mai

Photo: Olve Utne

[Forside](#)[Tilbud ▾](#)[Om oss](#)[Våre Gårder](#)[Bli med](#)[Kontakt](#)

Inn på tunet Trøndelag SA

- din samarbeidspartner i Trøndelag

Gården som mestringsarena for alle.

Vi er inn på tunet samvirke i Trøndelag og er stolte av å være den lokale tilbyder til det beste for både bonden som tjenesteleverandør og kunden som kjøper.

[+ Les mer](#)

Inn på tunet et godt eksempel på Bærekraftstanken

Sigrid Moum Statsforvalteren i Trøndelag , 18 mai

Bærekraftstanken

- ▶ Eldre trenger aktivitet- fore dyrene
- ▶ Ungdommer opplever utenforskap- ledsagere
- ▶ Ungdom lærer om mat og natur-er til nytte
- ▶ Gården er drivbar- job til bonden, tradisjon og identitet
- ▶ Næringsliv er med på transport
- ▶ Beredskap og mat- småbruk består
- ▶ Generasjoner møtes
- ▶ Innvandrere -norskopplæring
- ▶ ++++++

BÆREKRAFTSTANKEN

- ▶ Fra filosofisk til håndgripelig
- ▶ Behov for å utvikle verktøy og modell
- ▶ Vi må snu alle steinene- organisering og struktur.
- ▶ Hvem bør være med i de ulike fasene?
- ▶ Målet er en modell for Trøndelag og Norge.
- ▶ Interesserte kommuner som ser det samme behovet
- ▶ Forprosjekt- beskrivelse av behov og pilot
- ▶ Hypotesen- Hva løser vi hvis alle innbyggere bryr seg litt mer?

BÆREKRAFTSTANKEN

«DU SKA ITJ GÅ TOMHEINDT»

Takk for oss!